

## DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.II.30.254/2011/7. szám

### A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Mancsiczky Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: Dr. Mancsiczky László ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (cím) felperesnek az Oppenheim Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: Dr. Kiss M. Tibor ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (cím) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amelybe az alperes pernyertességének érdekében beavatkozott a Dr. Mórocz Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: Dr. Mórocz István ügyvéd) által képviselt II.rendű alperes neve b-i (cím) lakos - a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 3.G.40.127/2008/113. számú ítélete ellen a felperes által 117., az alperes által 115. míg a beavatkozó által 116. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

#### ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja; az alperest terhelő marasztalás tőkeösszegét 10 400 000 (Tízmillió-négyszázezer) forintra felemeli; mellőzi a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést; kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 440 000 (Négyszáznegyvenezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 2 318 284 (Kettőmillió-háromszáztizennyolcezer-kettőszáz-nyolcvannégy) forint, a beavatkozónak 143 500 (Egyszáznegyvenháromezer-ötszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 717 500 (Hétszáztizenhétezer-ötszáz) forint perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 266 500 (Kettőszázhatvanháromezer-ötszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 1 232 500 (Egymillió-kettőszázharminckettőezer-ötszáz) forint, a beavatkozónak 71 750 (Hetvenegyezer-hétszázötven) forint általános forgalmi adót tartalmazó 393 190 (Háromszázkilencvenháromezer-egyszázkilencven) forint fellebbezési eljárási költséget.

Kötelezi a beavatkozót, hogy 8 nap alatt leletezés terhével rójon le az iratoknál 24 400 (Huszonnégyezer-négyszáz) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

## Indokolás:

2006. május 29-én a felperes, mint megrendelő vállalkozási szerződést kötött a **gazdálkodó szervezet**-tel, amelyben a vállalkozó a **D., N. krt....** szám alatti hotel kivitelezési munkáit, az ezekhez szükséges kiviteli tervek elkészítését vállalta a jogerős építési engedélyes tervek alapján a szerződés 2. számú mellékletében meghatározott műszaki tartalommal. A vállalkozói díját 2 600 000 000 forint + áfa összegben határozták meg.

A szerkezetépítés határidejét 2006. december 31. napjában, a végteljesítési határidőt 2007. június 1. napjában jelölték meg. A szerződésben a megrendelő vállalta a jogerős építési engedély és a szakhatósági hozzájárulások megszerzését, valamint a közműfejlesztési hozzájárulások befizetését. A szerződő felek kikötötték, hogy a megrendelő szerződésben vállalt késedelmes teljesítése a késedelem mértékével növeli a vállalkozó teljesítési határidejét.

A szerződés 10. pontja értelmében a felek a szerződés 4. pontjában vállalt határidők késedelmes teljesítésének esetére kötbért kötöttek ki, melynek mértékét a vállalkozási díj napi 1 ezrelékében, de maximum annak 10 %-ában határozták meg. Kimondták, hogy kötbér fizetésre az a fél kötelezett, akinek érdekkörébe tartozó okból a késedelem bekövetkezett.

2006. október 24-én a vállalkozási szerződést akként módosították, hogy a szerkezetépítés határidejét 2007. május 31-ében, a végteljesítési határidőt 2007. november 30. napjában határozták meg. A megrendelő által vállalt szolgáltatások körét akként bővítették, hogy a munkálatokhoz szükséges beton biztosítása is feladatai közé tartozik.

A peres felek 2006. augusztus 1-jén kötöttek szállítási szerződést, amelyben az alperes mint szállító a szerződésben meghatározott árak alapján 10 000 m<sup>3</sup> betontermék szállítására, valamint ahhoz kapcsolódó szolgáltatások nyújtására vállalt kötelezettséget, míg a felperest a szerződésben meghatározott díjfizetési kötelezettség terhelte. A szerződésben egyebek mellett kikötötték azt is, hogy a megrendelő a kiszállított és bedolgozott betonon mutató esetleges hibajelenségeket az észlelést követő 2 munkanapon belül köteles jelenteni a szállítónak, aki azt haladéktalanul megvizsgálja, s 8 napon belül nyilatkozik a minőségi kifogás tárgyában. A szállító vállalta, hogy amennyiben megállapítja, hogy az általa szállított beton minőségi hibában szenved, a megrendelő választásának megfelelően visszatéríti a hibával arányosan a megrendelt betonmennyiség árát, illetve az ár már megfizetett részét, vagy saját költségén kijavíttatja a hibákat.

A **gazdálkodó szervezet** 2007. május 3-án a D. Szálloda II. dilatáció 2. emelet fölötti vasbeton födémének betonozási munkáit végezte az alperes **D., H. u....** alatti betongyára által gyártott betonkeverék bedolgozásával. A délelőtt 9 óráig betonozott területen még aznap elkezdődött a pillérek kitűzése, a később betonozott részen pedig másnap folytatódott volna a kitűzési munka. A kivitelező azonban aznap azt tapasztalta, hogy az érintett födémmező mintegy 70 %-án a beton kötése nem indult meg, a beton kézzel

morzsolható, ezért a munkálatokat ezen a területen 2007. május 4-én felfüggesztették. A kivitelező értesítette az alperes üzemvezetőjét, aki az érintett földémszakaszt megtekintette. 2007. május 8-án a peres felek és a kivitelező egyeztetést tartottak a felperes minőségi kifogása tárgyában. Az alperes annak alapos voltát elismerte, vállalta a vizsgálati költségek fedezését, illetve azt, hogy a vizsgálati eredmények birtokában 8 napon belül a hibajelenség okára vonatkozóan nyilatkozik.

A **gazdálkodó szervezet** 2007. május 8-án a felperessel megkötött vállalkozási szerződés 4. pontja szerinti szerkezetépítési és végteljesítési határidőt „felmondta”, hivatkozással arra, hogy a munkálatokat 2007. május 4-én a II. dilatáció területén felfüggesztették. Javasolta, hogy a szerkezetépítésre, illetve a végteljesítésre a leírt műszaki probléma okának felderítését és az arra alapozott javítási technológia megtervezését követően határozzák meg. A felperes e felmondásra nem reagált.

2007. május 25-én az alperes és a kivitelező között újabb egyeztetés történt a felperes minőségi kifogása tárgyában. Az alperes ragaszkodott ahhoz, hogy a 28 napos törésteszteket követően szülessen csak döntés a szerkezet helyreállításáról. Az alperes arról is nyilatkozott, hogy az alperesi beavatkozó által végzett szállítás során feltehetően takarmány-keverék került abba a cementszállítmányba, amelyből a minőségi hibás beton készült. Időközben az ÉMI vizsgálati eredménye is elkészült, amely szerint a beton szilárdsága - 2007. május 31-én - 28 napos korában nem érte el a tervezettet. Ugyanezt állapította meg az alperes laborvizsgálati eredménye is.

2007. június 6-án tartott helyszíni szemle és a vizsgálati eredmények alapján a kivitelező újraindította az építkezést.

A 2007. június 7-én tartott újabb egyeztetésen egyetértettek a felek abban, hogy amennyiben a beton élettartamára vonatkozó vizsgálatok kizárják a kémiai korróziót, úgy a jelenlegi betonszilárdság mellett a visszabontás nem szükséges. Megállapodtak a lehetséges vizsgálatokban, köztük a próbaterhelések elvégzésében is. Ezt követően a szakértő elvégezte az ellenőrző erőtani számítást, a beton kémiai analízisét, majd **Dr. Sz. K.** professzor 2007. június 11-13. napjai között próbaterhelést tartott az érintett földémszakaszon. A vizsgálati eredmények alapján megállapította, hogy a földém a csökkent betonszilárdság mellett is kielégíti a teherbírási és állékonysági követelményeket, külön megerősítése nem szükséges, de a felületi porozitás megszüntetésére impregnálást kell végezni.

A beton minőségi hibájának jelentkezését követően néhány napon át a II. dilatációban kisebb munkálatokat végeztek, de nem olyan intenzitással és nem a főbb szerkezeteket érintően, mintha a beton megfelelő lett volna, 21 napig pedig munkavégzés egyáltalán nem történt.

A 2007. május 31-i határidőre a szerkezetépítési munkálatok egyik dilatációban sem fejeződtek be, annak ellenére, hogy az I., illetve III. dilatációban a II. dilatációban felmerült problémától függetlenül a szerkezetépítési munkálatokat folytatni lehetett. Az I. dilatációban a szerkezetépítés a függönyfal lábazati zsálijának bontásával 2007. augusztus

27-én fejeződött be. A II. dilatációban pedig a beton hibája miatt szükséges födémmegerősítő munka 2007. augusztus 31-én készült el, ezzel a szerkezetépítési munka teljesítését a felperes és a kivitelező befejezettnek tekintette.

A 2007. szeptember 12-én kelt levelében a kivitelező 72 800 000 forint összegű kötbérigényt jelentett be a felperesnek a betonszállítás hibája miatt jelentkező 28 napos késedelem miatt. A felperes elfogadta a **gazdálkodó szervezet** késedelmi kötbérigényét, és a követelt összeget 2008. május 8-án átutalta.

Ezt követően a felperes 73 083 500 forint összegű kártérítési igényt jelentett be az alperesnél a hibás beton szállítására tekintettel, ezt az igényt azonban az alperes elutasította.

A hibás betont a beavatkozó szállította a felperes részére az alperessel 2007. február 28-án kötött fuvarozási keretszerződése alapján. Azt követően, hogy az alperesnek tudomásra jutott, hogy a beton minőségi hibáját az okozta, hogy a beavatkozó tartálykocsija jelentős mennyiségű állati takarmányt tartalmazott, s ezzel a fuvarozó szerződészegést követett el, a fuvarozási keretszerződést felmondta, egyben jelezte a beavatkozóknak, hogy a felperes által bejelentett kártérítési igényt tovább fogja hárítani reá.

2008. január 29-én a felperes és a kivitelező a vállalkozási szerződést a vállalkozói díj mértékét és a végteljesítési határidőt illetően, részben módosította, és ehhez módosított számlázási ütemtervet is mellékeltek. A 2008. április 28-i szerződésmódosítással a végteljesítési határidőt 2008. június 30-ában határozták meg, majd 2008. május 14-én újabb szerződésmódosítással a végteljesítési határidő időpontját 2008. szeptember 30-ában jelölték meg, és a vállalkozói díj mértékét 3 403 200 000 forint + áfa összegben kötötték ki.

Az alapszerződéshez képest a véghatáridőben bekövetkezett 15 hónapos határidő csúszás oka összetett, az a komplex kivitelezési feladat teljesítési időtartamának alulbecslésére, a menet közbeni funkcióbővítések miatti tervmódosításra, a műszaki tartalom (színvonal) növekedésére, tervegyeztetési hiányosságok miatti visszabontásokra, kivitelezői hibák miatti bontásokra és javításokra, valamint a II. dilatációban a beton minőségi hibája miatti időkiesésre volt visszavezethető.

A felperes a módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kártérítés címén kötelezze az alperes 72 800 000 forint tőke, annak 2008. május 9-től a kifizetési járó a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti mértékű késedelmi kamata és perköltség megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy a **gazdálkodó szervezet**-tel megkötött vállalkozási szerződése alapján a kereseti kérelmében megjelölt mértékű kötbérfizetési kötelezettsége keletkezett az alperes hibás betonszolgáltatásából eredő késedelem miatt. Az alperes által szállított beton minőségi hibája következtében a szerkezetépítési munka a födémmegerősítő munkák elvégzésével csak 2007. augusztus 31-én fejeződött be, emiatt a kivitelező vele szemben 28 napra késedelmi kötbért érvényesített arra hivatkozva, hogy a szerkezetépítési munka az alperes érdekkörében felmerült felróható ok miatt ennyi ideig állt, így a késedelmi kötbér mértékével azonos összegű kára keletkezett.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérte, mind jogalapjában, mind összecszerűségében vitatva a követelést.

Elismerte, hogy a beavatkozó magatartása miatt részben hibásan teljesített, ám tagadta, hogy ezzel okozati összefüggésben a felperest kár érte volna. A szerkezetépítési határidő be nem tartása ugyanis álláspontja szerint nem a beton hibája miatt következett be.

Hivatkozott arra, hogy a felperes az őt terhelő kárenyhítési kötelezettségnek sem tett eleget, amikor a kivitelező által bejelentett kötbérigényt feltétel nélkül elfogadta.

Álláspontja szerint a felperes és a vállalkozó közötti szerződés 10. pontjában kikötött, a megrendelőt terhelő késedelmi kötbér a Ptk. 200. § (2) bekezdésébe ütközően semmis, sérti továbbá a Ptk. 4. § (1) bekezdésében írt jóhiszeműség és tisztesség követelményeit is, ezen érvénytelenségi okra kifogás előterjesztésével hivatkozott.

Állította, hogy a kivitelező a felperessel szemben kötbérigényt nem érvényesíthetett volna, hiszen a szerkezetépítési határidőt 2007. május 8-án felmondta, így nem volt érvényesen kikötött szerkezetépítési határidő. Ugyanakkor előadta, hogy a számlázási ütemtervre figyelemmel a szerkezetépítési határidő már korábban, a betonszállítási anomáliát megelőzően módosult, 2007. június 30-ra és annak végső időpontja 2007. július 31-e lett. Erre tekintettel pedig kötbérrel szankcionálható késedelem nem következett be, a felperes tehát alaptalanul fizette ki a kivitelező által követelt összeget, melyet ekként kártérítés címén sem háríthat át rá.

Vitatta a kötbérfizetési kötelezettség esetleges fennállta esetére azt, hogy annak alapja a teljes vállalkozó díj lenne, megítélése szerint kötbéralapként csak az összeg vehető figyelembe, amely vállalkozói díjként a szerkezetépítési munkálatok befejezéséig a megrendelőt megillette volna.

A beavatkozó a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérte, jogalapjában és összecszerűségében is vitatva a követelés megalapozottságát.

Az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozatai, a meghallgatott tanúk vallomása, valamint a perben kirendelt szakértő véleménye alapján meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2 912 000 forintot, ennek 2008. május 9-től 2008. június 30-ig évi 15,5 %-os, 2008. július 1-től a kifizetésig járó félévente a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, s kimondta, hogy a perrel felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az alperes érvénytelenségi kifogására tekintettel mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a felperest terhelő kötbérkikötés érvényes-e. Ennek kapcsán hangsúlyozta, hogy az alperes jogi érdekeltsége fennállt a semmisségi kifogás előterjesztésére, ám a kifogás nem volt megalapozott, így a kötbér kikötés semmissége nem volt megállapítható.

Kiemelte, hogy érdemben kellett vizsgálnia, hogy a felperest terhelte-e a kereseti kérelmében megjelölt mértékű és igazoltan megfizetett 72 800 000 forint kötbérfizetési kötelezettség, következett-e be, s ha igen, milyen mértékben a hibás betonszállítás miatti késedelem a felperes teljesítése során, mivel nem vitatottan a II. dilatációban 2007. május 4-én 28 napra a munkavégzést leállították. Rámutatott arra, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdésére figyelemmel a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a **gazdálkodó szervezet**-nek kifizetett kötbér kizárólag az alperes magatartásával összefüggésben merült fel az az alperes hibás teljesítésével áll okozati összefüggésben.

A felperes által megjelölt késedelem időtartamát vizsgálva aláhúzta, hogy a **B. Sz. M.** igazságügyi építész-szakértő által készített szakértői vélemény szerint a beton minőségi hibáját meghaladóan több ok is befolyással bírt a szerkezetépítés határidejére. Tényként állapította meg a szakértő által megvizsgált építési napló adatai alapján azt is, hogy a felek által meghatározott 2007. május 31-i szerkezetépítési határidőre azon két dilatációban sem fejeződött be a munka, ahol nem volt betonminőségi probléma. A szerkezetépítés határideje 92 nappal csúszott, ám azt szakértői eszközökkel nem lehetett meghatározni, hogy ebből a beton minőségi hibája miatt jelentkező időkiesés milyen mértékű volt.

A szakértő a beton minőségi hibája közrehatását ezért becsléssel határozta meg, e módszer választását az elsőfokú bíróság szerint pontosan és részletesen megindokolta, hangsúlyozva azt is, hogy a szerkezetépítést akadályozó okokra külön-külön lebontva nem állapítható meg pontosan a bekövetezett késedelem, azaz az egyes tényezők közrehatásának aránya. Nyilvánvalónak találta, hogy a késedelem ideje nem azonos azzal a 28 napos állásidővel, amely a II. dilatáció kivitelezése során előállt, hiszen nem vitatottan a mási két dilatációban is volt szerkezetépítési késedelem a 2007. május 31-i határidőhöz képest.

Mivel az építész-szakértő véleményét aggálytalannak találta, nem adott helyt az új szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványnak, és mellőzte a felperes által indítványozott könyvszakértői bizonyítás fogatosítását is, tekintettel arra, hogy a perben eldöntendő kérdés nem könyvszakértői kompetenciába tartozik.

Figyelembe vette, hogy a hibás beton miatt a II. dilatáció második emelet fölötti födémének megerősítését el kellett végezni, azaz a kivitelezőnek pótmunkát kellett teljesíteni, ami az alperes hibás teljesítésével okozati összefüggésben merült fel.

A bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján mérlegelve arra a következtetésre jutott, hogy a felperes jogalapjában igazolta azt, hogy az alperes hibás teljesítésével összefüggésben a felperes teljesítése okozott késedelmet a kivitelezésénél. Azt viszont, hogy ennek mértéke azonos lenne az alperes által is kért 28 napos leállás idejével, már nem találta bizonyítottnak. A 28 napos leállásból a szerkezetépítés határidejének 28 nappal való meghosszabbodása ugyanis automatikusan még nem következik. A kötbér fizetési kötelezettségnél csak az az időtartam vehető figyelembe, amely a 28 napos leállásból ténylegesen késedelemnek minősül. Az aggálytalan szakértői vélemény szerint bár 21 napig egyáltalán nem folyt munkavégzés, a május

4-étől kezdődő leállási időtartam alatt, ez mégsem vehető teljes egészében figyelembe a szerkezetépítés vonatkozásában, hiszen az az egész épületre vonatkozott, és a másik két dilatációban tovább folyt a munka. A munkafolyamatokat ugyanis nem lehet teljesen különválasztani, így a késedelem meghatározása pontosan nem is lehetséges. Ugyanakkor az sem állapítható meg, hogy a beton minőségi problémája egyáltalán nem befolyásolta volna a szerkezetépítés határidejét.

Megítélése szerint a szerkezetépítés határidejének csúszása miatt a teljes kivitelezésre meghatározott mértékű vállalkozói díj összege sem vehető figyelembe. A szerkezetépítés és a végteljesítés határideje külön került meghatározásra, tehát a szolgáltatás mértéke a Ptk. 403. § (2) bekezdése alapján osztható, ezért a kötbér alapja a késedelemhez igazodóan csak az lehetett volna, amelyre a késedelem ténylegesen vonatkozott. A 2007. május 29-én kelt számlázási ütemterv 9. módosítása szerint a szerkezetépítés április 30-ig 85 %-ban készült el, ezért a 11. és 12. részszámla összegét figyelembe véve 312 000 000 forint az az összeg, amely a kötbér alapjaként figyelembe vehető lett volna. Ez az összeg az, amely a káresemény előtt a még hátralevő szerkezetépítési munkák díja lett volna.

Mivel a késedelem a kifejtettek miatt pontosan nem határozható meg, így a kár mértéke pontosan nem számítható ki, a Ptk. 359. § (1) bekezdése alkalmazásával általános kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest, s annak mértékét a felperest ténylegesen terhelő késedelmi kötbér szakértői becslés szerinti 1/3-ában határozta meg. Ez pedig a 312 000 000 forintos kötbér alap 28 napra számított 8 736 000 forintos összegének 1/3-a.

A Pp. 81. § (2) bekezdése alapján rendelkezett akként, hogy a peres felek a perrel felmerült költségeiket maguk viselik. Figyelembe vette az általuk előlegezett költségek összegét, s azt a tényt, hogy mind az alperes, mind a beavatkozó jogalapjában is vitatta a felperes kereseti kérelmét, amely, bár összességében csak részben volt alapos, azonban ennek az összességének a meghatározása bírói mérlegelésen alapult.

Az ítélettel szemben előterjesztett fellebbezésében a felperes elsődlegesen annak részbeni megváltoztatását, keresetének megfelelő határozat hozatalát kérte. Másodlagosan indítványozta az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára, továbbá az alperes költségben való marasztalását.

A per során tett nyilatkozatait fenntartva kifejtette, hogy a megyei bíróság tévesen bírálta felül a kivitelezővel kötött vállalkozási szerződést, abból a szempontból, hogy a szerződő felek milyen körben, milyen tartalommal kötöttek ki kötbérszabályokat, holott erre lehetősége nem lett volna. A bíróság által eszközölt számítást alapvetően hibásnak ítélte, tekintettel arra, hogy a kötbéralapként figyelembe vett 312 000 000 forintos összeg semmilyen szolgáltatás vállalkozási díjával nem egyezik meg, és ennek az összegnek nincs köze az osztható szolgáltatások kérdésköréhez sem. Álláspontja szerint a figyelembe vett 28 nap nem azonos a teljes késedelem napjainak számával, illetve az az alperesi közrehatás 1/3-os mértéke minden jogalapot nélkülöz.

Véleménye szerint az őt ért kár összege pontosan kiszámítható és az általa indítványozott újabb szakértői bizonyítás e tekintetben eredményre is vezetne.

Azzal érvelt, hogy a kivitelezővel kötött vállalkozási szerződésben a szerződése szabadság elvét szem előtt tartva kötötték ki a kötbért és határozták meg annak mértékét. E megállapodás jogszerűségét pedig az elsőfokú bíróság nem hagyhatta volna figyelmen kívül.

Állította, hogy a kivitelezővel oszthatatlan szolgáltatásra, egy teljes épület kivitelezésére kötött szerződést, ehhez igazodóan állapították meg a kötbérmértéket és határozták meg a kötbérmaximumot is. A Ptk. 403. § (2) bekezdéséhez fűzött Ptk. magyarázat és korábbi érvelése megismétlésével hangsúlyozta, hogy tévesen tekintette az elsőfokú bíróság a szolgáltatást oszthatónak.

Úgy vélte, hogy a kötbér megfizetésének tényével az őt ért kár bekövetkezte nem vitatható, bár elismerte, hogy vizsgálható és vizsgálandó volt, hogy e kár okozati összefüggésben állt-e az alperes hibás teljesítésével, ám véleménye szerint a kettő közötti okozati összefüggést az eljárás során bizonyította.

A szakértői véleményt, így az abban alkalmazott becslést elfogadhatatlannak találta.

Rámutatott arra, hogy a megyei bíróság ezen túlmenően a Legfelsőbb Bíróság Gk.34-es, illetve Pk.49-es számú állásfoglalásaiban kifejtetteket figyelmen kívül hagyva alkalmazta az általános kártérítésre vonatkozó szabályt is, különös tekintettel arra, hogy a kár összege az adott esetben pontosan meghatározható lenne.

Levezette, hogy a késedelem 2007. május 8-a és június 6-a között állt fenn, erre az időre a 2 600 000 000 forintos teljes vállalkozói díj figyelembe vételével napi 2 600 000 forint kötbér veendő figyelembe, melyre tekintettel az alperes kereset szerinti marasztalásának van helye.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását és a felperes 2 296 640 forint összegű perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a megyei bíróság tévesen alkalmazta a Pp. 81. § (2) bekezdésének szabályát, mert a perben a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembe vételével kellett volna döntenie a perköltség viseléséről.

Fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes fellebbezési eljárási költségben való marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a felperes és a kivitelező közötti vállalkozási szerződésben a felek a szolgáltatást oszthatóvá tették, így a kötbér alapja a késedelemhez igazodóan csak az a szolgáltatásrész lehet, amelyre a késedelem ténylegesen vonatkozik. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság számítása helytálló. Megismételte az elsőfokú eljárás során kifejtett azon álláspontját, mely szerint a szerkezetépítési határidő módosításaira tekintettel terhére

késedelem egyáltalán nem állapítható meg. Hangsúlyozta, hogy a felperes elmulasztotta a kárenyhítési kötelezettségét, amikor kritika nélkül elfogadta a vele szemben előterjesztett kötbérigényt. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az általános kártérítésre vonatkozó szabályokat alkalmazta a kereset elbírálása során.

A beavatkozó fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és felperes 574 000 forint perköltség fizetésére való kötelezését kérte, arra hivatkozással, hogy 96 %-os mértékben pernyertes lett, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján ennek megfelelő mértékű, valamint a kifejtett munkájával arányos perköltség megilleti.

Az ítélet tábla a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest marasztaló rendelkezését erre irányuló fellebbezés hiányában nem érintette, a keresetet ezt meghaladóan elutasító érdemi döntést vitató felperesi fellebbezést kisebb részben találta alaposnak.

A felperes a perben igazolta, hogy a kivitelezés során a II. dilatáció építésekor 28 napig állt a munka, illetve csak kis intenzitással dolgoztak, tovább, hogy a **gazdálkodó szervezet** részére 72 800 000 forintot késedelmi kötbér címén megfizetett.

A bíróságnak ezzel kapcsolatban - ahogyan arra a megyei bíróság helytállóan rámutatott - azt kellett vizsgálnia, hogy az alperesre, mint a felperes közreműködőjére kártérítésként ebből a Ptk. 318. §-a szerint alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján mennyi hárítható át.

Az alperes hibás teljesítésével okozott kár azonban csak azzal a kötbérösszeggel lehet azonos, amelyet a felperesnek kifejezetten csak a beton hibája miatt kellett kifizetnie a szerkezetépítési határidőt önhibáján kívül be nem tartó generálkivitelezőnek. Másként fogalmazva: a kötbérnek - így a felperes kárának - alapja az a késedelem, ami kizárólag a felperes - alperes felróhatóságára visszavezethető - szerződésszegésével áll okozati összefüggésben.

Ezt követően abban a kérdésben kellett állást foglalni a bíróságnak, hogy a kár összege pontosan meghatározható-e.

Az elsőfokú bíróság ennek megválaszolása végett szakértői véleményt szerzett be, az azonban csak annyiban volt releváns, hogy feltárta a generálkivitelező késedelmének okait, valamint a szerkezetépítés és a véghatáridő csúszásának idejét, körülményeit.

Ezeket az egyéb peradatokkal összevetve az alábbiak miatt az állapítható meg, hogy az a késedelem, amit kifejezetten és kizárólag a beton-hiba váltott ki, csupán 4 napnak felel meg.

A generálkivitelezőt a vállalkozási szerződés értelmében nem vitásan egységes határidő kötötte, a szerződésben oszthatatlan szolgáltatás teljesítésére vállalkozott, a felperes ezzel kapcsolatos fellebbezésben taglalt okfejtése tehát helytálló.

Megállapítható ugyanakkor, hogy a 2007. május 31-i határidőre a másik két dilatáció sem lett készen, különböző, az alperes hibás teljesítésétől független egyéb okok miatt. A felek egyezően nyilatkoztak arról, hogy az I. dilatációban a szerkezetépítés 2007. augusztus 27-én fejeződött be, míg a teljes épület szerkezetkész állapotba 4 nappal később, augusztus 31-én került, a II. dilatációban a beton hibája miatt szükségessé váló födémmegerősítő munkák ekkor készültek el. Ezt megelőzően az egy időben felmerült teljesítési akadályok időtartama nem volt elválasztható, és nem is volt elkülöníthető. Abban az esetben tehát, ha az alperes nem teljesített volna hibásan, a szerkezetépítés tényleges megvalósulásának időpontja akkor is augusztus 27-e lett volna. A kivitelező erre tekintettel az alperes hibátlan teljesítése esetén sem tartotta volna be a szerződésben kikötött határidőt, ebből következően az augusztus 27. és augusztus 31. közötti 4 napos késedelem az, amely kizárólag az alperes hibás teljesítésével okozati összefüggésben állt elő.

Megjegyzi az ítélet tábla, hogy a generálkivitelezői szerződés értelmében a kivitelező késedelme objektíve következett be, de a vele szemben a beton szállítás vonatkozásában szerződéses kötelezetti minőségben szereplő felperes, és annak közreműködője az alperes, illetve az ő közreműködője a beavatkozó hibás teljesítése miatt csak analóg lehet alkalmazni a Legfelsőbb Bíróság egy eseti döntésében (BH 2005. 138. jogeset) kifejtetteket, mely szerint a teljesítési késedelem kimentése körében az azonos időszakban jelentkező - egyébként a kimentésre okot szolgáltatató - körülmények fennállásának időtartama nem összegezhető. Amennyiben ugyanis a különböző akadályozó tényezők részben egy időben jelentkeztek, és közöttük átfedés volt, azok külön-külön kiemelve nem vehetők figyelembe.

E 4 napra számítható kötbér, mint kár hárítható tehát csupán át a szállítóra. Mivel a felperes kötbérfizetésének alapja a vállalkozási szerződés értelmében a teljes vállalkozói díj - 2 600 000 000 forint - volt, helyes a fellebbezés érvelése a tekintetben, hogy ez az a vetítési alap, melynek egy napra eső összege 2 600 000 forint, így a 4 napos késedelemre 10 400 000 forint számolható el.

Miután a kár összege ekként pontosan meghatározható volt, nincsen helye a Ptk. 259. §-ában szabályozott általános kártérítés alkalmazásának, és a fentiekből következően - miután a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegeléséhez a bíróságét meghaladó szakértelemre nem volt szükség, az ítélet tábla a szakértői bizonyítás továbbfejlesztését sem tartotta indokoltnak.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezését az ítélet tábla jogalapját tekintve alaposnak találta.

A Pp. 81. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy, ha a per kártérítésre irányul, vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélet ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.

Az elsőfokú bíróság saját álláspontjához képest sem helytállóan alkalmazta a perköltség viselés ezen szabályát, mert e rendelkezés értelmében az alperest kellett volna a kötelezni

a terhére megállapított marasztalási összeggel arányos perköltség viselésére. Az adott esetben azonban - bár a per kártérítésre irányult - az elsőfokú ítélet rendelkező részének tükrében nyilvánvaló, hogy a felperes követelése eltúlzott volt, így a Pp. 81. § (2) bekezdése figyelembe vételének nem volt helye.

Ebből eredően a perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése, alapján a pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembe vételével kellett dönten.

Ennek során az ítéltábla figyelembe vette, hogy a felperes fellebbezésének eredményeként a felperes a 72 800 000 forintos követeléséből 10 400 000 forint erejéig lett pernyertes, azaz 1/7 arányban, továbbá, hogy az alperes és a beavatkozó javára megállapítandó perköltség összegénél a fellebbezési kérelem korlátaira is tekintettel kellett lenni a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében.

Ekként az alperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban R.) 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, 4/A. § (1) bekezdése szerint elszámolta a jogi képviseletével felmerült ügyvédi munkadíjat 2 200 000 forint összegben, melyből az általános forgalmi adó 440 000 forint. A Pp. 75. § (1) bekezdése értelmében; az előlegezett szakértői költséget 197 693 forintban, valamint az R. 2. § (1) bekezdés b) pontja alapján az utazási költségből 49 161 forintot és ezen összegekből levonta a felperes által lerótt illeték 1/7 részét, 128 570 forintot.

A beavatkozó részére a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján állapította meg az elsőfokú perköltséget az R. 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, 4/A. § (1) bekezdése szerint, figyelemmel a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltakra is.

Mindezeket figyelembe véve az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezet részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, a rendelkező rész szerint részben megváltoztatta.

A fellebbezési eljárásban a nagyobb részt pervesztes felperest kötelezte a Pp. 81. § (1) bekezdése, illetve a beavatkozó tekintetében a 83. § (1) bekezdése alapján fellebbezési eljárási költség megfizetésére. A fellebbezési eljárási költség összegének megállapításánál figyelembe vette a képviselők javára elszámolható munkadíjat az R. 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, (5) bekezdése, illetve 4/A. § (1) bekezdése alapján, valamint a felek által lerótt illeték összegét.

Észlelte, hogy a beavatkozó fellebbezésére csupán 10 000 forint illetéket rótt le, holott az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdése értelmében a lerovandó illeték 34 400 forint lett volna, ezért a hiányzó 24 400 forint lerovására 8 napos határidő engedélyezésével leletezés terhével felhívta.

D e b r e c e n, 2011. október 6.

Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán sk. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottília sk. bíró

A kiadmány hitel  l:

- kiadó -